

ת ר ר ש ר ק ר ל ט ט ' 84/7

מדינת ישראל ועדת הכספים, סיוע א"ד, ד' בניסן תשס"ו
(27.3.55), בטעה 10.15.

ברכטר: אברי הועדה: י. גורי - היו"ד
י. בדר
א. איזלינג
ק. לוז
ח. אריאב
א.ס. גנזברג

סוזסניט: סר ספיר - המנהל הכללי של משרד המוצר
סר קיטרון - מטעם משרד הכספים
סר בן-דוד - מטעם משרד המוצר

סדר-היום: חוק התקציב לשנת 1954/55 (טט' 2,3)

היו"ר י. גורי: פותח את הישיבה.

ברצוני להביא לידיעת ועדת הכספים מכתב
סקיבלתי מועד הסירות המספטי, בקשר לשירותו של סר קיטרון, לאחר שעות
העבודה. לפי המכתב התיר ועד הסירות המספטי לה"ה קיטרון והניב לסלם
את תפקידו גם לאחר שעות העבודה הרגילות, דק בקשר לדיון בתקציב לשנת
הכספית 1955/56 ובתקציב הלוחים. (קורא את המכתב)

סר קיטרון: בפני הועדה עומדים כעת שני חוקי תקציב
לשנת 1954/55 (טט' 2 וטט' 3). הדבר קרה,
היות והחוק האחד הוכן/כמה שבועות. אם שני החוקים יתקבלו, אני מציע לאחד
אותם ולהביא לכנסת חוק אחד.

א. איזלינג: אני מתנגד להצעה זו בניגוד מוחלט.

היו"ר י. גורי: יש שהות לדון בכך, ראשית עלינו לדון בגוף
החוקים.

(קורא סעיפי חוק התקציב לשנת 1954/55)
טט' 2

י. בדר: אני מבקש לקבל תשובה לשלש שאלות:
(א) האם הכסף מרשות הפיתוח נכנס כבר לקופת
המדינה; (ב) האם הוא נכצא בה; (ג) האם ההלוואות לסתייבים באמצעות המוכנות
היהודית בסכום של 11,000,000 ל"י - נוסף לאותן הלוואות שאותו סוג שכבר
הוקצבו - הוצאו כבר או לא, ומה כיוון-המאב בדרך-כלל בנוגע להלוואות
לסתייבים באמצעות המוכנות היהודית, של התקציבים הקודמים ושל התקציב הזה;
מה כבר הוצא?

הוא הדין בנוגע לרכישת קרובות רכבת.
אם סכום זה לא הוצא, למה אינו בכלל בתקציב לשנה הבאה אלא דווקא בתקציב זה?

א. איזלינג:

אני מבקש לדעת: (א) מה רשימת החובות שאועברו לקק"ל

למסללה - מי הם היסודיים?

(ב) האם היה מיזם בידור עם נציגי המתיישבים

בענין זה?

(ג) האם חל מיזם שינוי ביחס לתנאים?

אני תמכתי בהעברת החוק הזה, אבל אני

רוצה לברר את טעמים של המתיישבים.

מר ספיר:

כשהוחלט על רכיסת 2 מיליון דונם קרקע על ידי הקק"ל, האסבון נערך לפי שער של 360 פרוטה הדולר; כאשר הוחלף השער ל-720 פרוטה הדולר, גדל החוב בהתאם לכך. בינתיים קק"ל שילפה כ-10 - 9 מיליון ל"י. היא טענה בטען כל הזמן שהיא נתנה עוד סכום של כסף, שהוטכם עליו בין כל הגורמים המעורבים בענין הקק"ל - הסוכנות היהודית, רשות הפיתוח, המסללה - ואפילו ועדת הכספים - שבמידה ואין להתייבות החדשה התחייבויות מסורת הלוואה, היא

תקבל על אסבון זה הלוואה באמצעות הסוכנות היהודית, הלוואה שתואשרנה למסללה כחשלוש בעד קרקע. הועדתי את כל הגורמים הנוגעים בדבר, והסבר לקק"ל תובעת אישור על עסקה זו, מפני שהיא חוששת, שבמידה ייונהבלגביה השער של 1.30 ל"י, שוב יגדל החוב שלה. על כן ראתה אישור עבור 11 מיליון ל"י שנתנה, שהם לא יאסבו לפי השער החדש. הסוכנות טענה שמינונה יכולה לתת אישור כזה אלא אם המסללה תקבל זאת עליה. במידה שהכנסת וודעת הכספים היו דוחות אישור עיסקה זו, אז טענתנו היא שלא קיבלנו 11 מיליון ל"י, וכל הענין מתחיל "להתגלגל" מחדש. אולם לקק"ל אין כעת 11 מיליון ל"י, היא נתנה אותם למתיישבים. הסוכנות היהודית גם היא לא תיתן סכום כזה כי אין לה מזומנים. כאשר הוחלט על עיסקה זו, אלה שהחליטו ידעו בפירוש על הסכום הזה. במידה שהכנסת תאשר הצעה זו, אנו נרשום שקיבלנו 11,423,000 ל"י ונזכה סכום זה לרשות הפיתוח. רשות הפיתוח מצדה חייבת לזכות את קק"ל, ואנו נחייב סעיף "התייבות חדשה" בתקציב הפיתוח בסנה זו ב-11 מיליון ל"י. המתיישבים קיבלו את הלוואה לקק"ל על אסבון הסוכנות היהודית.

האם אלה טעמים צעירים?

א. איזלינג:

אלה בעצם טעמי ביטוס.

מר ספיר:

אשר לרשימה שביקש מה"כ איזלינג, אנו נוכל להסכים אותה, אבל אני רוצה לומר שלא טובו חנאים, אותם תנאים שהוטכם עליהם. כל העיסקה הזאת נעשתה בשיתוף פעולה מלא עם מה"כ הרצחלר. למסללה תובש רשימה של טעמי ביטוס, בזכותה רק לבחור במספר טעמים, סטום שהרשימה כוללת מספר גדול יותר של טעמים.

האם יש הסכם בכתב?

א. איזלינג:

יש חליפת סכתבים בין נציגי המוצר ונציגי הסוכנות. אני אדאג שתקבלו סכתבים אלה.

מר ספיר:

אם טוב הבינותי, חוק זה עומד לשזור את הקק"ל טחובה לשלם לרשות הפיתוח סכום זה, ותסורת זאת קק"ל טעבירה לרשות הפיתוח את הזכות שלה בהתייבות החדשה.

י. בדר:

רשות הפיתוח תקבל את הזיכוי מהמסללה.

מר ספיר:

האם העברת הסכום של כ-11 מיליון ל"י לרשות הפיתוח למסללה נכללה בתקציב רשות

י. בדר:

הפיתוח?

לא.

מר ספיר:

י. בדר:
רשות הפיתוח היא אישיות נבחינה סטטיית,
בלי החלטה מיוחדת אין היא מוטמכת לשלם
לממשלה 11 סיליון ל"י, או להסכים שהחוב של קק"ל כלליה לשולם במישרין
לממשלה. אין האוצר יכול לקבל ערכים מרשות הפיתוח בלי שזה יופיע
בתקציב שלה.

מר ספיר:
אנו ניתן זיכוי לרשות הפיתוח; אם אחר כך
הכנסת לא תאשר את התקציב, זה יהיה חשבון עובר
וטב.

י. בדר:
אנו יצרנו מנגנון שלם כדי שהממשלה לא תקבל
שום כספים מאדמות מלה, ופתאום טעביריח כספים
אלה במישרין לקופת הכדינה.

מר קיטרנו:
יש לתקן את תקציב רשות הפיתוח וטבי סביח
שהאוצר יגיש הצעה כזו.

היו"ר י. גורי:
אני רוצה לנגוע רק בצד החוקי. כאשר גוף
אחד צריך לתת לשני כסף הוא יכול לתת במקום
כסף ערכי, במקרה שלפנינו ניתנו ערכים; האם אופרציה זו פסולה?

י. בדר:
מבחינה פיסקלית פרקטיקה זו אינה בריאה -
אם לתקציב המדינה מכניסים במקום כספיה העברה
של חובות.

היו"ר י. גורי:
אינני חושב שזה פסול מבחינת החוק.

י. בדר:
אינני בטוח.
פונקטיות הממשלה בנויה, לטובה או לרעה, על
מזוטנים. יש בה חסרונות ויתרונות, אבל זוהי השיטה. לפונקטיות כזו אסור
להכניס חובות. אני חושב שטרנסקציות כאלה אפשר לעשות גם בלי תקציב.
קק"ל אינה חייבת לממשלה אלא לרשות הפיתוח, רשות הפיתוח עומדת לגבות
את הכסף בתשלומים. במידה שאנשי ההתיישבות החדשה ישלמו. בתקציב המדינה
צריך להכניס רק אותם סכומים מרשות הפיתוח תעביר למעשה לממשלה.

מ. לוז:
אני רוצה להבין היטב מה שהוצע לפנינו.
קק"ל קנתה קרקע, אין לה אפשרות לשלם, היא
חייבת את הכסף לרשות הפיתוח, וחוב זה עובר כעת לממשלה.

י. בדר:
במידה שזה קופיע בתקציב.

מ. לוז:
קק"ל מוסרת לממשלה תחייבויות של מסקים,
היינו, היא טעבירה את ההתיישבות כחלקה לממשלה.
נקודה זו תובעת אישור תקציבי, כלומר - כאילו הממשלה הוציאה לחייבויות
11 סיליון ל"י.

י. בדר:
אין תקציב עוסק ב"כאילו".

מ. לוז:
הממשלה מקבלת את חובות המסקים, כלומר - היא
עשתה את ההתיישבות הזאת. זהו הפירוש של התקציב
הזה.

מר בן-דור:
ההנחה היסודית של חה"כ בדר אינה נכונה -
שהתקציב בנוי רק על מזוטנים, משום שיש בתקציב
גם טוה-מזוטנים. מטרד הסעד מקבל הכנסה ממלוחי בגדים שהוא מחלק אותם.
זה שלט שניה ממלוחי מלה מופיעים בתקציב כהכנסה.

י. בדר:
זו סתנה ואתם מכניסים אותה לתקציב, מוטובכם
שזה בריאל? אני חושב שזו פרקטיקה לא טובה.

ח. ארציאב:

הבעיה שעורר זה כ' בדר היתה מתעוררת
אילו היה כתוב בהכנסה, הכנסה מהרכבות
היהודית" או סקק"ל. אולם בהצעת התקציב נאמר כי זוהי הכנסה מרשות הפיתוח,
והרי כדי פעם בפעם יש לנו הכנסה מרשות הפיתוח, אם כי אין פירוש הדבר
שהיא מעבירה לקופת המדינה את כל הכסף. פה יכולה להתעורר שאלת תנאי
תשלום החוב, האם יש שינוי בתנאים לפיהם סקק"ל צריכה היתה לשלם את החוב
לרשות הפיתוח, מאחר שכעת חוב זה ישתלם על ידי הממשלה. אם אין שינוי
בתנאים, הרי העיסקה כשרה, בפידה שיש בטחון כי המטקיים ישלמו את החוב,
אותו בטחון שישנו לגבי סקק"ל. הטופלא בעיני הוא סעיף הוצאה, לדעתי
זוהי פיקציה, אין אלה הלוואות שאנו נותנים באמת.

מר ספיר:

הרכבות היהודית לקחה סקק"ל בסומנים
11 מיליון ל"י וחילקה אותם בין המטקיים

על חשבון עיסקת הקרקע.

א.ס. גנזוברטסקי:

את ההכנסה בעיסקה זו אני מבין, אבל אינני
טבין מהי הוצאה.

מר ספיר:

אני אפשר לראות הכנסה בלי הוצאה.

א.ס. גנזוברטסקי:

לגבי קרונות הרכבת, אני מבין שהקק"ל
נותנת קרונות רכבת במקום כסף.

מר ספיר:

קרונות רכבת אינן קופה, יש גם הוצאה,
אנחנו מחייבים את משרד התחבורה, ברבע
סקיבלנו תסודת קרקע 400 אלף ל"י ונתנו

שהצעתנו תאוטר, נרשום בספרים
למשרד התחבורה 400 אלף ל"י.

י. בדר:

האם סקק"ל קנתה כבר קרונות אלה?

מר ספיר:

כן.

י. בדר:

מה לקק"ל ולקרונות; האם יש לה רכבת?

מר ספיר:

בשנת 1951 אסרנו לקק"ל: את פירטה, יש לך
יכולת לקבל אשראי, למדינה אין כסף כדי
לקנות קרונות או חיטה, עשי את עיסקה זו. קק"ל קיבלה בבלגיה הלוואה של
6 מיליון דולר (כעת אנו רוצים להקדים את תשלום החוב ב-9 חודשים) ובשוויץ
קיבלה הלוואה של 11 מיליון דולר. ההלוואה ניתנה בתנאי סקק"ל, תרכוש גם
קרונות רכבת.

י. בדר:

אני מציע שסח החוק יהיה, חוק תקציב נוסף
לרשות הפיתוח. בחוק זה צריך להיות מוסד
הכנסות, מה רשות הפיתוח עוסדת לקבל בשך השנה הזאת סקק"ל, כולל קרונות
אלה. בצד ההוצאות של התקציב יש להעביר ערכים אלה לממשלה.

מר ספיר:

גם סכומים אחרים שהממשלה מקבלת מרשות
הפיתוח, אינם כלולים בחוק התקציב
של רשות הפיתוח. הכנסת מאשרת רק אותו חלק המופיע בתקציב כסעיף הכנסה
מרשות הפיתוח. כידוע, תקציב רשות הפיתוח נידון בועדת הכלכלה ומתאשר על
ידי ועדת הכספים.

י. בדר:

אני טוען, שגלי החלטה סיוחדת של הכנסת,
לגבי תקציב רשות הפיתוח, אי אפשר להעבירה
לתקציב המדינה כספים של רשות הפיתוח.

היו"ר י. גורי:

הכנסת מאשרת רק תקציב ההכנסות המפורטות
לצורך כיסוי ההוצאות האדמיניסטרטיביות
של רשות הפיתוח וחלק של התקציב המיוחד. כל השאר אינו בא למימון הכנסת.

סר קיטרון:

זה שנתיים תקציב רשות הפיתוח אינו טובא
לאישור הכנסת אלא לוועדת הכספים על פי

המלצה של ועדת הכלכלה.

י. בדר:

אני מבקש לראות בכתב את ההסכמה בין רשות
הפיתוח וקק"ל. אני מבקש לראות החלטה
מכום זה שרשות הפיתוח לתקציב הפדיונה.

היו"ר י. גורי:

בלי להיכנס לטרוצדורה בענין אישור תקציב
רשות הפיתוח, ברצוני לשאול את חברי הועדה
האם הם מחייבים או שוללים טרנסקציה זו.

ה צ ב ע ה

הועדה מחייבת טרנסקציה זו

י. בדר:

את הצעתי מציע סחר.

היו"ר י. גורי:

אנו דוחים את ההצבעה לפי בקשתו של זה"כ בדר.

סר קיטרון:

בחוק כתוב שתקציב רשות הפיתוח ייקבע על ידי
הכנסת. (קורא את הסעיף)

היו"ר י. גורי:

אם כך, מה תפקידן של ועדת הכלכלה וועדת
הכספים?

י. בדר:

החוק הוא ברור - צריך להביא לכנסת חוק
תקציב רשות הפיתוח, אשר יכלול את כל
תקציב רשות הפיתוח, ללא כל הבדל בין תקציב אוטונומי
אדמיניסטרטיבי. כשדנו בחוק רשות הפיתוח, בדסה היה שרשות הפיתוח היא גוף
חי שיטפל בהרבה דברים - הקמת מפעלים, טוסדות, אשראי וכו'. אז היה ברור
שאישור תקציב אחת לשנה אינו יכול להספיק לצרכים אלה. לכן נפתחה דרך
צדדית, שרשות הפיתוח תוכל לעשות הוצאות נוספות, בתנאי שהן תמוטרנה, לפני
הוצאתן, על ידי ועדת הכספים; על פי הצעה של ועדת הכלכלה. והמדייקטיקה
הנהוגה היא, שרשות הפיתוח לא רק אינה מבקשת תקציב מהכנסת, אלא אף
האישור של ועדת הכספים נעשה בדיעבד. הדרך הנוספת שאופסרה על ידי החוק,
אינני מוטרט שהיא בלתי חוקית, אבל בלתי חוקי בו דאי הוא שרשות הפיתוח
תעשה הוצאות בלי תקציב - שנתקבל על ידי הכנסת או תקציב נוסף שאושר
על ידי ועדת הכספים.

היו"ר י. גורי:

אני מסכים . . . שעוררת שאלה מספיקת -
אם אנחנו מאשרים הוצאה של רשות הפיתוח,
היא צריכה להיות ראשית כל כלולה בתקציב רשות הפיתוח. האם מטענות דברי זה"כ
בדר הם, שלאחר אישור תקציב רשות הפיתוח על ידי הכנסת עלינו להעבירו
לוועדת הכלכלה?

סר קיטרון:

לא.

היו"ר י. גורי:

אם כך, הכוונה היא שוועדת הכלכלה יובא
התקציב שלא אושר בכנסת, כלומר זהו

אלטרנטיבה.

סר קיטרון:

הדישא היא סנדטורית ואבסולוטית -
תקציב רשות הפיתוח ייקבע על פי חוק
על ידי הכנסת. בהסך לסעיף באשר, שרשות הפיתוח לא תעשה הוצאות אלא אם הן
בהתאם לתקציב, או שאושרו על ידי ועדת הכלכלה וועדת הכספים של הכנסת.
אם אני מבין היטב את כוונת המחוקק, הרי חשבנו בשעת ניסוח סעיף זה,
שרשות הפיתוח היא גוף הסוכר קרקעות; לכן אין אפשר לדעת מראש מה יתהווה
במסך השנה, אי אפשר שתקציב יראה הכל מראש. יתכן שרשות הפיתוח תסכור
עוד קרקעות באותה שנה, תקבל כספים בסמוכים גדולים. לכן הוטמרה
עוד דרך לאשר לה להוציא סכומים אלה.

מר בן-נר:

גם אילו חת"כ בדר היה צורך, הרי מדובר
כאן על אישור אוטונומי הכנסה. בהרבה מקרים
ועדת הכספים והכנסת אישרו, אוטונומי, לפני אישור החוק הנוגע לאוטונומי
הכנסה זה. וראיה לכך, אתו אישרתם לתקציב 1955/56 אוטונומי הכנסה לפני
שאשרתם תקציב רשות הפיתוח.

היו"ר י. גורי:

אני קובע שהועדה טחייבת את הפעולה עצמה,
ואשר לצורה החוקית של הטרנסקציה, יש למצוא
את הדרך ההולטת והטמטיטה ביותר.

י. בדר:

גם לי אין התנגדות לעצם הפעולה שנעשתה
על ידי הסוכנות.

חוק המגזרים (מס' 3) לשנת 1954/55

היו"ר י. גורי:

(קורא סעיפי התקציב)

א. ציולינג:

אני רוצה לשאול: האם כספים אלה הוצאו
כבר או לא? מה שלא הוצא, אין ספק שאפשר
לצרפו לתקציב החדש. מה שהוצא - אי אפשר לקרוא לו חוק תקציב. על כן
אני מציע לחלק תקציב זה לטובי חלקים: לחלק האחד לקרוא, חוק לאישור הוצאות
שנעשו על ידי הממשלה בלי אישור תקציבי ולהכניס כאן אותן הוצאות שנעשו,
ושבטח להכניסן. אשר להוצאות שטרם נעשו, אני מציע או לצרף אותן
לתקציב לשנת 1955/56, ולחזור לדיון על תקציב זה, או לבקש את הממשלה
להביא תקציב נוסף לשנת 1955/56.

ח. אריאב:

אני מציע שבמקום סעיף 3 בהצעת החוק
יבוא סעיף זה: חלוקת הסכום של תקציב
הנוסף תיעשה על ידי ועדת הכספים, על פי הצעה של שר האוצר, תוך 3
חודשים מתחילת שנת הכספים 1955/56. אני מתכוון לאותו חלק שטרם הוצא.

י. בדר:

אני מבקש פירוט לסכום שהוצא כבר.

מר ספיר:

ראשית כל אני מבקש את הועדה להכניס תיקון,
בתקציב שטרם הודאר במקום הסכום
2,490,000 צריך להיות 2,956,000

גם בשנה שעברה, בסוף חודש מרס, הוגש
על ידי הממשלה תקציב נוסף אשר אושר על ידי הכנסת ב-31 למרס, ואז גם
כן הושמעו חלק מהטענות שהושמעו בעת. שמעתי את טענותיו של חת"כ בדר
טעל במת הכנסת: שאין אתם לוקחים את הסכומים האלה, ואם הם יכנסו עד
ה-1.4.55? תשובתי לשאלה זו החלק לטובים: ראשית, כל מה שקשור
להכנסת רגילה, על פי האוטונומי, יכנס לקופת האוצר עד ה-1.4.55, וזאת אני
אוסף על סמך סיכום ההכנסה לסוף פברואר ולפי ההכנסה שהיתה עד עתה, בחודש
מרס. אביא דוגמה: בסעיף מס הכנסה, במסך 11 חודש, נכנסו כ-100,500,000
ל"י. לפי התוכנית צריכים להיכנס בחודש מרס כ-17 מיליון ל"י. דוגמה
שניה: בסעיף בלו מלט - ההכנסה המוערכת במסך 12 חודש היתה 11.5 מיליון
ל"י, נכנסו במסך 11 חודש 13,700,000 ל"י והחודש עוד כ-800 מיליון ל"י.
בדוגמאות אלה אני רוצה להדגיש, כי כל ההכנסה בתקציב הרגיל תיכנס עד
סוף מרס 1955.

אשר להכנסות בתקציב הפיתוח, אנו רואים
בתקציב הפיתוח - וכאן הסעיף העיקרי הוא קרן התמורה של השילומים -
רק סאורה שמגיעת, אפילו לו זאת שנפתח עבודה, לטר אוף קרדיט. במסך 11
חודשים, על חסו, תקציב של 105 מיליון ל"י, נכנסו 75 מיליון ל"י עד
חודש פברואר. בשאלה הטאלה, איך יכנס הסכום הנוסף במסך חודש מרס.

לגבי הסחורה שצריכה להיות מוזמנת בחודש סרט, כבר בתאריך ה-1.3.55 יש לנו אקרדיטיבים בבנקים שהשילומים, על סחורות שהוזמנו על חשבון תקציב זה בסכום של 31 מיליון ל"י.

למסמלה או לחברת השילומים?

י. ברר:

לחברת השילומים, אבל היא אוטוטטית כעבידה לנו כל סכום, מינוס ההוצאות שלה.

טר ספיר:

האקרדיטיבים הם לטובת חברת השילומים, אין היא יכולה להעביר כספי אקרדיטיבים,

י. ברר:

אלא רק תחרי שהאימפורטר יקבל את הסחורה.

על יסוד האוסדן שמופיע בתקציב עד הראשון באפריל, על יסוד הסכומים שנגיעים לנו,

טר ספיר:

הוזמנו סחורות על ידי חברת השילומים ונפתחו אקרדיטיבים בסכום של 27 מיליון ל"י.

חבר הכנסת אריאב שאל: האם לא ידעתם זאת

קודם? אילו לא היה ענין השערים הטובים באוטדנה, ידענו זאת קודם, אבל כדי לדעת סופית את הענין שלחנו את מנהל החשבונות הראשי שלנו לקלן, במחצית פברואר, הוא שטה עם עד סוף פברואר, הכין דו"ח ספורט, וכמוצאה מדו"ח זה יש לנו בנוסף על 105 מיליון הל"י על חשבון הסנה שעברה עוד 10 מיליון ל"י.

תקציב הפיתוח הוא ל-21 חודש, ואפשר

לעשות הוצאה והכנסה חדשות בחודשים אפריל-דצמבר של השנה הבאה.

אשר להוצאה. התקציב כולו מסתכם בסכום

של 608 מיליון ל"י. עד סוף פברואר הוצאנו 551 מיליון ל"י, איננו יכול לוטר בדיוק מה הוצא עד היום. אני רוצה להדגיש, בקטר להצעתו של חה"כ ציזלינג, שעד סוף פברואר לא רק שלא הוצא סכום שהתקציב הנוסף של 41 מיליון ל"י, אלא עף לא הוצא כל התקציב הנוסף בסכום של 608 מיליון ל"י.

הסעיף העיקרי בצד ההוצאות הוא סעיף

תשלום חובות" בסך 18 מיליון ל"י. בתקציב הנוסף היה סעיף לתשלום חובות בסך 41 מיליון ל"י. עד סוף חודש ינואר הוצאנו על חשבון זה במקום 41 מיליון ל"י כ-54 מיליון ל"י, בצדק אפשר לטעון שהוצאנו ב-13 מיליון ל"י יותר. כיצד קרה הדבר?

הנוהג עד ראשית שנת הכספים 1954/55

היה, שבטלפנו חוב לבנק אכספורט ואיספורט, היינו רושמים את החוב 720 אלף ל"י כתשלום חוב והיתר בסעיף של קרן החליפין. מה-1.4.54 אנו נוהגים לרשום את הדגלרים באותו שער לפיו אנו קונים אותם, באותו שער אנו רושמים את תשלום החובות. בשאלת הטאלה, מדוע לא ידענו קודם, שצריך לרשום את החובות לפי השער הטלא, מדוע לא הכנסנו סכום גדול יותר? כאשר דנו בתקציב זה, אז הוחל באירגון מלווה הביטוח, טרם ידעו איזה סכום נקבל ממלווה זה - יש שאמרו 30 מיליון ויש שאמרו 60 מיליון. מאחר שקיבלנו 62 מיליון דולר, שילמנו יותר חובות. אבל למעשה הטינוי הוא באי-רשום כל סכום בקרן החליפין, לכן האוצר עבר על 41 מיליון ל"י. אני חושב כי טוב לרשום כל חוב בערכו הטלא, בלי לרשום חלק בקרן החליפין.

סעיף חשוב שני בתקציב הנוסף הוא "תקציבים

מיוחדים" - 4 מיליון ל"י. (מוטר פרטים על תקציב הבטחון)

סעיף שלישי הוא - עבודות דחק. ועדת השרים

לעניני כלכלה החליטה שלש פעמים להוסיף תקציב לעבודות דחק - פעם 1.2 מיליון ל"י, פעם שניה 800 אלף ל"י ופעם שלישית 800 אלף ל"י. בתקציב של מטרד העבודה היה, לסיי פברואר 1955, סכום של 2,800,000 ל"י.

בסעיף עבודות להגברת התעסוקה, לתהליך ה-1 בפברואר היה סכום של 5 מיליון ל"י, בסך הכל 16 מיליון הוציאו 11 מיליון ל"י. נביח שעד עתה הוצא עוד מיליון או יותר, אבל אם לדבר מבחינה פורטלית, האוצר טרם הוציא את כל הסכום, אם כי התחייבנו לסלם בעד טוה"ת סך מספרות לפועלים העובדים בעבודות אלה, לקראת חג הפסח.

2 מיליון לשיכון - בהרבה הודטצויות הזכרתי שלטפעל השיכון יש, עובר דרפט, בקשר לזה יש ויכוח בין החשב הכללי ובין אגף השיכון - 14.5 מיליון ל"י או 17.25 מיליון, סכום שאנו הוציאו ושהוא ריבוי גדול מזה. מבחינה פורטלית האוצר אינו בסדר בענין זה, אבל ענין זה נמשך שלש שנים, שלא היה כיסוי לסכום זה. שואלים חברי כנסת, מדוע לא צורף סכום זה לתקציב השיכון בתקציב שטרם העבודה בשנת התקציב הקודמת או בשנת התקציב הקודמת לקודמת. כשהמטלה דנה בתקציבים אלה, אנחנו אמרנו שזה מעיק עלינו, שצריך לצרף סכום זה, אבל טענו שריש"ש שונים - דיה לנו הצרה שאיננו יכולים לכסות את תקציב הפיתוח, וגם זה היה טאבק, איך לכסות הוצאות של תקציב הפיתוח של שנים קודמות, כשאין כסף לכסותן. בישיבת המטלה ביום א' קראתי רשימה - בנוסף ל-8 מיליון הל"י שרושט"ים בסעיף שיכון - רשימה יותר גדולה של סכומים, שאינם מופיעים בתקציב. אני טוען להסציה רשימה זו לועדת הבטחים. מקריא סמוכה כעת רק את הסכומים העיקריים: 9 מיליון ל"י שיכון, 4.2 מיליון ל"י הון חוזר לחקלאות, 130 אלף ל"י מסקי צור, 3.5 מיליון ל"י תעסיה, כ-3 מיליון ל"י חסל, 1.25 מיליון ל"י עמידר, 900 אלף ל"י, אינקודה, 490 אלף ל"י - קניית חיטה בקנדה, 500 אלף ל"י דגון, 3.2 מיליון ל"י דואר ותחבורה, 750 אלף ל"י בתי סלון וכנ" - בסך הכל 44,400,000 ל"י.

כעת אני עובר לסכומים בהוצאה רגילה. סדר הדומה והתחבורה הוציא על חשבון התקציב של 35 מיליון ל"י עד הרגעון בסך 27,900,000 ל"י. מהרגעון בטרם ועד היום אפשר להוסיף עוד 3 מיליון ל"י, כלומר לא הוצאו על חשבון תקציב זה סכומים נוספים.

סדר האוצר. אני רוצה לתת הסבר על 2.5 מיליון הל"י המופיעים על חשבון עובדים זמניים. כמדבר בתקציב הופיעה ידיעה בעתונות שסדר האוצר רוצה לקבל 900 פקידים וסבב תקציב מוגדל. האמת היא, שאלה אנשים שקיבלנו בשנת הכספים 1954/55, הם עברו ללא תקציב, על חשבון תוספת תקציב. בתקציב לשנת 1955/56 מופיע סכום מוגדל, כולל 900 איש אלה. מבחינה פורטלית, האוצר עבר בסעיף אחד בתקציב, אבל זה נעשה בידיעת המטלה, והאנשים בתקבלו בזמנו כחוק, אנו רוצים להגיש תקציב נוסף בפברואר, אולם סר האוצר ואנוכי היינו בחוץ לארץ ולא יכולנו להגיש תקציב.

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להוסיף שזה היה ידוע גם לוועדת הכספים - שהאוצר קיבל עובדים נוספים על סבת להגביר את ההכנסה.

טר ספיר:

לכן, אין מתעוררת כאן שאלה של חלוקת התקציב - לסכומים שכבר הוצאו ולסכומים שטרם הוצאו. לצד תקציב זה לתקציב לשנת 1955/56 אין טעם, סכום שזה חלק מהתקציב לשנת 1954/55. בודאי היה יותר טוב אילו הגשנו את התקציב הנוסף מהודט ינואר, ויתכן שמוטב להגיש תקציבים כאלה 3 פעמים בשנה. אלא שאני רוצה להדגיש כי אין אנחנו יודעים טראש האם תקבל כל ההכנסה לפי הנוטדניה שלנו. כאשר הוגש תקציב עם הכנסה, היה ויכוח אם נקבל 105 מיליון ל"י, או אישר לדעת מה יכול לקרות במשך 6 חודשים, אנו מעדיפים להגיש תקציב כשאנו בטוחים בהכנסות. אולם בכל זאת כפי הנראה מוטב להגיש תקציב נוסף באמצע השנה, או באודשים או גוסט-ספטמבר, ואילו בסוף השנה להגיש רק תקציב של הסכומים הנוספים. אנו רוצים תקציב זה כחלק מהתקציב לשנת 1954/55, ואנו מציעים שחוק זה יהיה תוספת לחוק התקציב לשנת 1954/55.

יתכן שתהיינה לי כמה הצעות, אני מבקש
שהות להגישן.

י. בדר:

ברצוני לדעת באיזה מספר עובדים מתבטאת

הצעה זו?

סר ספיר:
בהצעת התקציב לשנת 1955/56 מופיע המספר
הטלג, הכולל גם עובדים אלה. אין לאוצר
כוונה לקבל עובדים ארעיים נוספים, כל העובדים הנוספים כלולים בתקציב
לשנה הבאה, כולל עובדים אלה שעברו על חיבון 2.5 מיליון הל"י.

א. ציזלינג:
אני מבקש הסבר על ההוצאת בסעיף ארבעה -
בסיעה לאורך לאורך.

סר ספיר:
זהו סכום השתתפות בהוצאות הנסיעה של ד"ר
לנדאו, שהוא חבר הקונגרס היהודי העולמי,
ואשר מסר שבטותו בחוץ לאורך יפעול גם למען האוצר.

א. ציזלינג:
אני עקרונית מתנגד לדבריה סטוב זה. אם
יוחלט על בסיעת השתלמות - זה ענין אחר,
אבל לא בצורה כזאת.

אני רואה סעיף השתתפות שירותי הדואר
במפעל הנחלת הלסון. בלי לדון על עצם המפעל - שאיט לא יחסוד בי שאינני
תוסך בו - רצוני לטאול סה ענין לדואר ולהנחלת הלסון?

היו"ר י. גורלי:
יתכן שהמפעל להנחלת הלסון הגיע לידי הסכם
עם הדואר.

א. ציזלינג:
מדוע חלוקת האזהרות של סס הכנסה והודעות
לבוחר לכנסת, הוצאות אלה צריכות להירשם
על חיבון הדואר?

סר ספיר:
לדואר יש הכנסה סזה.

א. ציזלינג:
בהצעתי לשם החוק אני מבקש להוסיף את
הטלים, לכיסוי חובות.